

บทที่ 1

ความรู้เกี่ยวกับการสำรวจและวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การสำรวจและวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัยเป็นวิชาที่เกี่ยวกับการค้นหาคำตอบโดยใช้หลักวิชาการมีทฤษฎีอ้างอิง หรือหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้ในการค้นหาคำตอบเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขในสิ่งต่างๆหรือนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายต่างๆ การสำรวจและวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัยจึงเป็นวิชาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในธุรกิจทุกประเภท หรือทุกอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในปัจจุบันรายได้หลักของประเทศต่างๆมาจากการท่องเที่ยว จึงทำให้แต่ละประเทศมุ่งเน้นและชูนโยบายในการกระตุ้นเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ทั้งนี้จึงต้องมีการสำรวจและวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการท่องเที่ยว และการบริการที่ตรงกับความต้องการนักท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ดังนั้นการสำรวจและวิจัยจึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ความรู้จากศาสตร์หลายๆด้าน เช่น การจัดการ การตลาด สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ฯลฯ.

1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสำรวจและวิจัยทางด้านท่องเที่ยว

การสำรวจและการวิจัยทางด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่แล้วเป็นการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์จึงถูกจัดไว้ในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์แต่ถ้าเป็นการวิจัยทางด้านท่องเที่ยวเพื่อทำให้เศรษฐกิจในชุมชนนั้นๆดีขึ้น ก็จะเป็นการวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ การวิจัยทางด้านท่องเที่ยวเป็นการวิจัยเพื่อให้ได้ผลหรือวิธีการเพื่อนำมาแก้ไขหรือปรับปรุงหรืออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ใน การบริการ การตลาด การจัดการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ของภาคส่วนต่างๆที่เป็นองค์ประกอบในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการวิจัยทางด้านการท่องเที่ยวเป็นการวิจัยได้ทั้งเชิงปริมาณ หรือ เชิงคุณภาพ นอกจากนี้การวิจัยวัฒนธรรมก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยทางด้านท่องเที่ยวได้เพราะการวิจัยวัฒนธรรมเป็นการวิจัยที่อธิบายถึงสังคมและวัฒนธรรมซึ่งกลุ่มคนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับแหล่งท่องเที่ยวใดๆ ก็ตามก็สามารถเป็นประเด็นในการวิจัยได้ทั้งนั้นซึ่งก็เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

การท่องเที่ยว ถือเป็นอุตสาหกรรมประเภทของการให้บริการ อีกทั้งการท่องเที่ยว ยังมี ความเกี่ยวเนื่องทำให้เกิด อุตสาหกรรมประเภทต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ธุรกิจโรงแรม ร้านขายของที่ ระลึก ซึ่งก่อให้เกิด การจ้างงานในระดับต่างๆ ก่อให้เกิดการลงทุน ดังนั้นอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวจึงถือว่าเป็น อุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอันดับหนึ่ง และเป็น อุตสาหกรรมที่ผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น

1.2 องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

องค์ประกอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีองค์ประกอบหลักๆคือ

1.2.1 **แหล่งท่องเที่ยว**แหล่งท่องเที่ยว จัดเป็นอุปทานการท่องเที่ยว(Tourism Supply) แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความบันเทิง สวนเกษตร สวนสนุก ฯลฯ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540)

1.2.2 **บริการการท่องเที่ยว**บริการที่รับรองการท่องเที่ยวเป็นอุปทานประเภทหนึ่งเช่น ที่พักร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก การขนส่งนักท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนเงินตรา ธนาคาร บริษัททัวร์ รวมทั้งบุคลากรที่ให้บริการในภาคส่วนต่างในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1.2.3 **ตลาดการท่องเที่ยว**ตลาดการท่องเที่ยว เป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism Demand) คือกลุ่มคนซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อ เข้าร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ หรือทำงานและพักผ่อนในเวลาเดียวกัน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา กล่าวว่ การท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ ทรัพยากรท่องเที่ยว ตลาดท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และทั้ง 4 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา,2558 หน้า 4) โดยทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว การตลาดท่องเที่ยวจะทำหน้าที่ให้ข้อมูล ข่าวสารและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจ เพื่อท่องเที่ยวเดินทางไป และการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว นั้นจะมีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมารองรับและอำนวยความสะดวก เช่น ธุรกิจขนส่ง

ผู้โดยสาร รถเช่า ธุรกิจที่พักแรมธุรกิจร้านอาหาร และเครื่องดื่ม ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจทัวร์และมัคคุเทศก์ ธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างๆเหล่านี้เป็นต้น

องค์ประกอบที่ท่องเที่ยวเหล่านี้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่หยุดนิ่งและมีการแข่งขันตลอด และนอกจากนี้การองค์ประกอบที่ท่องเที่ยวยังได้รับผลกระทบจากภาวะของโลกที่ส่งผลให้ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เปลี่ยนแปลงไป ทำให้แหล่งท่องเที่ยวขาดความสมบูรณ์ของธรรมชาติจึงทำให้เกิดปัญหานักท่องเที่ยวลดน้อยลง เพื่อให้ทันกับตลาดที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและแก้ไขปัญหาต่างๆในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงต้องมีการสำรวจและวิจัยทางด้านการท่องเที่ยวขึ้นมาเพื่อรองรับการพัฒนาองค์ประกอบต่างๆและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1.3 ความหมายของ การวิจัย

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ให้ความหมายว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในสิ่งที่ต้องการศึกษา มีการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดระเบียบ ข้อมูล การวิเคราะห์และการตีความหมายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบอันถูกต้อง (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540 หน้า 1)

นันทวัน สุชาโตสรูป การวิจัย หมายถึง กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง หรือการพยายามค้นหาคำตอบ หรือหาความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยใช้วิธีการศึกษาอย่างมีระเบียบและมีหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ (scientific methods) (นันทวัน สุชาโต, 2537 หน้า 7)

สินธวะว คามดิษฐ์ ให้ความหมายว่า การวิจัย หมายถึง การศึกษา ค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นขั้นตอนและระบบ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือ วิธีแห่งปัญญา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือ นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์และสิ่งแวดล้อม (สินธวะว คามดิษฐ์ 2556 หน้า 1)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมาย การวิจัยว่า การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา

อ.ดร.รัมภาภัก ฤกษ์วีระวัฒนา

คำถามท้ายบท

1. จงอธิบายความหมายของการวิจัย
2. จงอธิบายว่าการวิจัยกับชีวิตประจำวันมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร
3. จงอธิบายถึงคุณลักษณะของการวิจัยที่ดีวิธีการทางวิทยาศาสตร์
4. จงอธิบายถึงขั้นตอนที่สำคัญในการวิจัย
5. จงอธิบายถึงจรรยาบรรณนักวิจัย

เอกสารอ้างอิง

มนัส สุวรรณ, (2544). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 1st ed. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.

ระพินทร์ โพธิ์ศรี, (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. 1st ed. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณิ์ แกมเกต, (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. 2nd ed. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติไทย. (2542). *รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. 2nd ed. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2558). *การจัดการด้านการตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว* (2nd ed.). นนทบุรี: หจก.เฟิร์นข้าหลวง พรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

พิชิต ฤทธิจรรยา. (2544). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

ยุทธ ไกยวรรณ. (2551). *วิธีวิจัยทางธุรกิจ*. บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

อ.ดร.รัมภาภัก ฤกษ์วีระวัฒนา

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2535). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (4th ed.). กรุงเทพฯ: บริษัท ฟิงเกอร์ปริ้น แอนด์ มีเดีย จำกัด.

ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์. (2550). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (6th ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไอเดียสโตร์.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (12th ed.). กรุงเทพฯ: บริษัทเฟื่องฟ้า พรินติ้ง จำกัด.

สินธวะวาทิ ความดีษัฐและคณะ. (2556). ระเบียบวิธีการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ฟุจิชิร็อกซ์.